

Το εκκλησάκι του Κωνσταντίνου Κανάρη και το σπίτι του ευσεβούς Μπουρλοτιέρη στην Κυψέλη

«Canaris! Nous t' avons oublié
... Ta gloire est dans la nuit»
Victor Hugo
(«Κανάρη! Σε λησμονήσαμε
... Η δόξα σου νυχτώθηκε»)
μτφ. Κ. Παλαμά

του ΑρκαδοΚύπριου

Για τον Κωνσταντίνο Κανάρη (1794-1877) και την «παροιμιώδη» ευσέβειά του έχουν γραφεί πολλά και συνάμα τόσο... λίγα, λαμβανομένου υπόψη του ιστορικού – ηθικού διαμετρήματος του αιμνήστου ανδρός. Μεταξύ άλλων, «μεταπολεμικός καρπός» του βαθέος θρησκευτικού συναισθήματός του ήταν η ανέγερση του Παρεκκλησίου των Αγίων Αποστόλων στο κτήμα του στις 3 Αυγούστου 1873. Υπενθυμίζεται ότι ο Κανάρης από το έτος 1853 διέμενε με τη σύζυγό του Δέσποινα σε οικία εντός κτήματος στην περιοχή της Κυψέλης.

Επρόκειτο για ένα απλό σπίτι που μάλλον... δεν παρέπεμπε σε πολυδαίδαλη πρωθυπουργική έπαυλη με ευάριθμο υπηρετικό προσωπικό. Ο Sogliali,^[11] επισκεπτόμενος τον γηραιό ήρωα που «εκάθητο με το σώμα κεκυρτωμένο, επί βρουσκεπούς εδωλίου παρά τη μικρά κρήνη, εν μέσω ροδώνων» κάνει λόγο για «οικία με πρασίνους περσίδας», «μικρόν περιβόλιον» και «μικρόν κήπον» («Ζακύνθιος Ανθών», 1877). Σύμφωνα με τον Freeman:^[14] «...ο πολιοκρόταφος ήρωας, το φθινόπωρον του βίου του, δαπανά καλλιεργών κηπάριον ή ως ξυλουργός ή τρέφων όρνιθας, κατοικεί δε εν πενιχρά καλύβη ήτις είναι ωσάν όασις στην περίξ των Αθηνών ερημία. Έχει δε απέναντι την θάλασσαν, ης εδέσποσεν κάποτε. Ο κοιτών αυτού λιτός, εφαινετο αρμόδιον κατάλυμα της εν αυτώ ενοικούσης τιμίας ψυχής» («Εστία», 1877). Ίσως να μην είναι τυχαίο ότι αυτό το απέριττο ύφος ακολούθησε το ζεύγος Κανάρη μέχρι και την τελευταία κατοικία του στο Α Νεκροταφείο Αθηνών. Αρκετές δεκαετίες αργότερα ο Δ. Φωτιάδης, εκφράζοντας την απογοήτευσή του, δίνει την εξής περιγραφή^[5] για το σπίτι: «μπαίνουντας θα βρεθείς σε μίαν αυλή όπου βλέπει η κρεβάτα του σπιτιού. Όλα σου μιλάνε για πολύχρονη εγκατάλειψη. Τα μόνα που τραβάνε τη ματιά σου είναι ένα μεγάλο πεύκο κι ένας φοίνικας, που ίσως φυτεύτηκαν τότες με τη φροντίδα του Κανάρη [...] Πιο πέρα βρισκόταν παλιότερα ένα λιοτρίβι που τώρα πια δεν υπήρχε...».

Κατά το έτος 1876, στο συγκεκριμένο χώρο επισκεπτόταν τον Κανάρη ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης. Σε αυτές τις «συνεντεύξεις»^[3] ο Ψαριανός «στερεοτύπως απήντα» προς τον θαυμασμό του ποιητή «μετά παιδικής αφελείας» ότι: «όλα, παιδί μου, όλα τα κατορθώνει η προς την πατρίδα αγάπη». Αναφερόμενος στις εφιαλτικές στιγμές προσκόλλησης του πυρπολικού στην ναυαρχίδα του Καραλή όπου η λέμβος διαφυγής δεν μπορούσε να αποσπασθεί «ως εάν εκρατείτο υπό μυστηριώδους αφανούς δαίμονος» δήλωνε

«μετ' απεριγράπτου μειδιάματος» ο μέγιστος Ναυμάχος: «τα ολίγα δευτερόλεπτα, τα οποία εδαπανήθησαν εν τω απροσδοκίτω εκείνω συμβάντι, ήσαν αρκετά να επιφέρουν την καταστροφήν μας [...] Οι Τούρκοι ήσαν τόσοι, ώστε, εάν έπτυνον επάνω μας, θα μας έπνιγαν αναμφιβόλως. Αλλ' ο μεγαλοδύναμος Θεός δεν το επέτρεψε και μας έσωσε, διότι εγνώρισε την ψυχήν των δούλων του». Έτσι, έκλεινε τις ολιγόλογες αφηγήσεις του ο Πυρπολητής, χωρίς ίχνος περιαντολογίας και με το βλέμμα (άλλοτε μειλίχιο μα και κάποτε αστραποβόλο) πάντα στραμμένο προς τον Ουράνιο Πατέρα.

Επίσης, ο δημοσιογράφος και συγγραφέας Χρήστος Αγγελομάτης^[2] αναφερόμενος στο σπίτι του Μπουρλοτιέρη στην Κυψέλη («Νέα Εστία», 1936) λέει τα εξής: «Εδώ και λίγα χρόνια, στη στροφή του τραμ από την οδό Πατησίων προς την Κυψέλη, σε μίαν απότομη καμπή, εκεί, κατά τον παλιό Αη-Γιώργη, επρόβαλλε ένα σπίτι που άθελα τραβούσε τα βλέμματα, ακόμη κι αν δεν ήξερε κανείς τι ήταν. Μια τζαμαρία σ' όλη σχεδόν την εσωτερική πρόσοψη του έδινε πρόσχαρη όψη, και πάνω από τον τοίχο που

έκλεινε πλάγια την περιοχή, κυλούσαν οι κισσοί σχεδόν ως τη γη. Στο βάθος του κήπου πελώρια πεύκα εσκορπίζαν το σούσουρο εκείνο που τότε μοιάζει με απαλό θρόισμα, τότε, ανάλογα με της ψυχής την κατάσταση, με βόγγο».

Σε άλλο σημείο του κειμένου ο Συμυρνιός αρθρογράφος της «Νέας Εστίας» δεν κρύβει τη «ρωμαίικη» πικριάν του και διατυπώνει, με καυστικό τρόπο, οξύτατο «εθνικό αυτοσαρκασμό»^[2] λέγοντας: «Ο κισσός παιγνιδίζει ηλιόχαρος στα μάτια μόνο της φαντασίας και των αναμνήσεων, η τζαμαρία έχει πάθει κι αυτή τις μεταμορφώσεις που επιβάλλει το πνεύμα της εποχής, κι ένα μανάβικο με τον μετρίοφρονα τίτλον "Ο Κανάρης" έχουν καταλάβει το κάτω μέρος του σπιτιού [...] Μία πινακίδα σαν κι αυτές που μπαίνουν χιλιάδες σε όλη την Ελλάδα, για να πετάγονται κατόπι στα

Ο «πολιοκρόταφος ήρωας»

σκουπίδια, έλεγε πως στο σπίτι αυτό έζησε και πέθανε στα 1877 ο μπουρλοτιέρης Κωνσταντίνος Κανάρης [...] Βέβαια, θα μπορούσε να-
 χη μεταβληθή το σπίτι του Κανάρη σε μουσείο. Ποιος όμως να φροντί-
 ση τέτοια πράγματα στην Ελλάδα; Σήμερα, το σπίτι του Κανάρη είναι
 ζαχαροπλαστείο, μανάβικο και κατοικία. Αύριο θα 'ναι ταβέρνα ίσως,
 με την εικόνα του μπουρλοτιέρη ζωγραφισμένη στα κρασοβάρελα».

Παράλληλα, ο Αγγελομάτης αναφέρεται σε μια Σουηδή συγ-
 γραφέα που επισκέφθηκε το «Ελληνικό ηρωικό ζεύγος» («Greek
 heroic pair») στην Κυψέλη. Προφανώς πρόκειται για τη φεμινίστρια
 Fredrika Bremer,^[6] μια αξιόλογη «ακτιβίστρια» της εποχής η οποία,
 περιηγούμενη ανά την Ελλάδα, πήγε στο σπίτι της Κυψέλης στις
 15 Δεκεμβρίου του 1859 για να γνωρίσει τον «γηραιό ήρωα της
 ελευθερίας» («the old hero of freedom») και να του προσφέρει μια
 ανθοδέσμη. Η F. Bremer υπογραμμίζει τη θετική εντύπωση που της
 έκανε η ηλιόλουστη αυλή του σπιτιού με τα εύρωστα δένδρα και τη
 μαρμαρένια βρύση, αλλά κυρίως ο ευγενής και μετρίοφρων Κανά-
 ρης με τη σύζυγό του (στην οποία γίνεται ιδιαίτερη μνεία). Η συγ-
 γραφέας δήλωσε ότι είναι ευτυχής που αντικρίζει τον άνδρα για τον
 οποίον της είχε μιλήσει με τόσο θαυμασμό ο πατέρας της παλιότερα.
 Ο Κανάρης απάντησε ότι «ευχαριστεί τον Θεό που επέτρεψε σε ένα
 απλό ναυτικό ενός Ελληνικού νησιού από τα πιο μικρά να κάμει για την
 πατρίδα του κάτι που έκαμε τον απελευθερωτικό της αγώνα συμπα-
 θή σε χώρες τόσο μακρινές». «Ήταν αληθινά μια ωραία απάντηση»,
 υπογραμμίζει η φιλότατη Fredrika. Και όταν τον ρώτησε, αν αισθάν-
 θηκε σε κάποια στιγμή της ζωής του φόβο, ο Κανάρης αποκρίθηκε:
 «Ένα τέτοιο πράγμα δεν μπαίνει ποτέ στο νου μας. Ο κίνδυνος μας
 διεγείρει. («Such a thing never enters our minds. Danger fires us on»)
 Ο σεμνός ήρωας δεν έδωσε την απάντηση για λογαριασμό μόνο του
 εαυτού του.^[7] Εχρησιμοποίησε το πρώτο πρόσωπο του πληθυντι-
 κού. Μίλησε για λογαριασμό των Ελλήνων γενικά.

Τέλος, στο εν λόγω άρθρο του Αγγελομάτη^[2] σημειώνεται για
 την «εκκλησούλα» του ηρωικού ζεύγους ότι: «Λίγο παρακάτω από το
 σπίτι είναι μια εκκλησούλα, όπου συνήθιζε να ακολουθή τη λειτουργία
 ο Κανάρης. Το στασίδι του το έχουν κλεισμένο με αλυσίδα. Από τον
 καιρό που έσβυσεν ο μπουρλοτιέρης, κανείς δεν κάθισε. Έτσι έπρεπε.
 Σε αυτό θα πλανιέται πάντα η σκιά του ανθρώπου που έβαλε κάτι
 παραπάνω από μια πέτρα στα θεμέλια της Ελληνικής Ελευθερίας».

Όμως, από τις διάφορες πηγές, η πιο καλά εστιασμένη στο
 εκκλησάκι του Ναυάρχου ανήκει στον Αλέξανδρο Μωραϊτίδη
 (κατόπιν μοναχός Ανδρόνικος), ο οποίος, σε άρθρο του στο Πε-
 ριοδικό «Οι Τρεις Ιεράρχαι» (1925), δίνει μια γλαφυρή περιγραφή
 της ευρύτερης περιοχής αλλά και του ευλαβούς «μεταπολεμικού»
 Κανάρη:^[1,9] «Εκείνα τα χρόνια η Πρωτεύουσα εξετείνετο μέχρι των
 Χαυτείων. Πέραν ηπλούτο το Πολύγωνον, ή το Πεδίον του Άρεως με
 τον Ναόν των Ταξιαρχών, ένα πολύ μικρόν και πολύ πτωχικόν Εκκλη-
 σιδάκι. Και μετά τινά ερημικόν χειμαρρον ευρισκόμεθα εις την Κυψέ-
 λην, όπου η έπαυλις του δαφνοστεφούς Πυρπολητού και ο Ναός του,
 οι Άγιοι Απόστολοι. Εκείνα τα χρόνια λέγων τις Κυψέλη, εννοούσεν
 έπαυλιν Κανάρη. Μέσα εις την ερημίαν μια δροσερωτάτη πρασινοβο-
 λή, μία όασις τα μάλα εύαρεστος. Ολίγον παραπέρα από την Αγίαν
 Ζώνην, εκεί εις την άκραν των Πατησίων, μέσα εις τους κήπους και
 τους ανθώνας του τότε συνοικιζόμενου δροσοβρέκτου Προαστείου.
 Πόσας φορές ελειτουρηθήν τας πρωϊας της Ανοιξεως, και πόσας φο-
 ράς ηγρύπνησα εις πανηγυρικήν αγρυπνίαν μεγάλης εορτής, ότε ένα
 καιρόν είχαν καταδιωχθεί αι Αγρυπνίαι του Αγίου Ελισσαίου.

Το εκκλησάκι του Κανάρη στην Κυψέλη
 (Άγιοι Απόστολοι).

Η κτητορική επιγραφή εις το υπέρθυρον
 της εισόδου (3 Αυγούστου 1873 - ΑΛΟΓ).

Οι «δαφνοστεφανωμένοι» άθλοι του
 Πυρπολητή στους τοίχους του Ναού.

Το στασίδι του Ναυάρχου όπως είναι σήμερα.

Αλλά σήμερα ούτε αι ανθοφορούσαι πασχαλέαι τον σκιάζουν πλέον τον εύμορφον και ιστορικόν ναϊσκον, ούτε τα βάρια, ούτε οι θάμνοι των μύρτων υπάρχουν, ούτε τα άλλα οπωροφόρα δένδρα. Αλλά και τα δενδρολίβανα και οι κρίνοι όπου ανθοστοιχίαν όλην απετέλουν προ της εισόδου του Ναού και περι αυτόν, με τας σκιεράς και δροσοβολούσας εκείνας αναδενδράδας, εξηφανίσθησαν όλα πλέον, και απέμεινε γυμνός έξωθεν ο Ναός, ως κατάδικος, να ψήνεται από τον ήλιον το θέρος και να λούεται από βροχάς τον χειμώνα. Αλλά και η όλη έως εκεί μετάβασις γίνεται διά μέσου οικοδομών και μεγάρων. Εκταθείσης πολύ πέραν της πόλεως, ολόκληρος δε συνοικία εσχηματίσθη περι το ερημικόν άλλοτε εκκλησιδάκι, το οποίον απεκρύβη ενσφηνωθέν μέσα εις περιβόλους και μάνδρας.

Εσωτερικώς όμως διατηρεί όλην την καθαρότητά του, και με όλην την γύμνωσίν του, διότι αφηρέθησαν πολλά αυτού εγκαλωπίσματα από όσα βλέπων κανείς εκείνα τα χρόνια εννοούσεν ότι ο Ναός ούτος υπήρξεν άλλοτε το ευαγές μέλημα του γηραιού Ναύαρχου, όστις μέχρι τέλους διατηρήσας το πυρ της πίστεως αναμμένον εν τη καρδιά του, μολονότι είχε σβεσθή πλέον μέσα εις της δόξης τα σύννεφα ο πυρός του πυρπολικού του, παρηκολούθει τακτικώτατα τας ιεράς ακολουθίας της Εκκλησίας, ως εις εκ των μάλλον φιλακολούθων της κορυφαίας τάξεως του Έθνους. Πιστός εις την Πατρίδα. Πιστός και εις την Εκκλησίαν της Πατρίδος. Το ευγενές και γνησίως Ελληνικόν κέλευσμα "Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος" εφήρμοσεν απαρεικλίτως ο γηραιός Ναύαρχος. Και πρώτον μεν με τον τουρκοφόνον δαυλόν του ωδήγει τον Ελληνικόν στόλον εις τας αθανάτους νίκας του. Έπειτα δε αφού η Ειρήνη εστεφάνωσε θριαμβευτικώς τους επικούς εκείνους αγώνας του Γένους, κατεβίβασε τον δαυλόν ο Ναύαρχος και ήναψε τότε την λαμπάδα του υπέρ της Εκκλησίας γενόμενος παράδειγμα αξιομίμητον εις τον Ελληνικόν Λαόν, όπου τον έβλεπε τακτικά εκκλησιαζόμενον εις τον ναϊσκον του και τηρούντα απαραβάτως όλα τα θρησκευτικά έθιμα και τας διατάξεις των Πατέρων, ήτοι αγωνιζόμενον τώρα τον ήρεμον και ευάρεστον αγώνα υπέρ της Εκκλησίας...

Διηγούνται ότι ο Ναύαρχος πιστός τηρητής των Νηστειών της Εκκλησίας, μίαν Τεσσαρακοστήν ησθέησεν. Ο δε ιατρός διέταξε

να καταλύση χάριν της υγείας του, ζωμόν ή γάλα..

- Αδύνατον! Ηρνήθη ο Ναύαρχος.

- Μα είναι ανάγκη! Ολίγον ζωμόν. Επέμενεν ο ιατρός Ορφανίδης.

- Άλλο τίποτε φαγητόν ξεύρετε; Ηρώτησεν επιμένων ο Ναύαρχος.

Τότε ο Ορφανίδης ενθυμήθη το κακάον και συγκατέβη να πih από αυτό ο Ναύαρχος.

- Τώρα μάλιστα, υπέλαβεν ο Ναύαρχος. Τώρα σας ακούω.

Και κατέλυσε την νηστείαν πίνων κακάο.

Εις τας ιεροτελεστίας επροτιμούσε πάντοτε τον μακαρίτην Παπα-Χαρίλαον, έναν πολύ σεβάσμιον εφημέριον της Ζωοδόχου Πηγής, όστις μετά δικαίας υπερηφανείας μου το έλεγε. Με προτιμούσε πάντοτε ο Ναύαρχος, διότι έλεγον καθαρά τας ευχάς και το Ευαγγέλιον

πολύ καθαρά χωρίς τερετισμούς. Εις τούτον λοιπόν τον καλόν εφημέριον διηγείτο ο Ναύαρχος, ότι προ πάσης ναυτικής του πράξεως, κατά τον μακρόν αγώνα της Επαναστάσεως, προ πάσης ναυμαχίας, συνήθιζε να διατάσση γενικόν εξιλασμόν εις το πλήρωμά του.

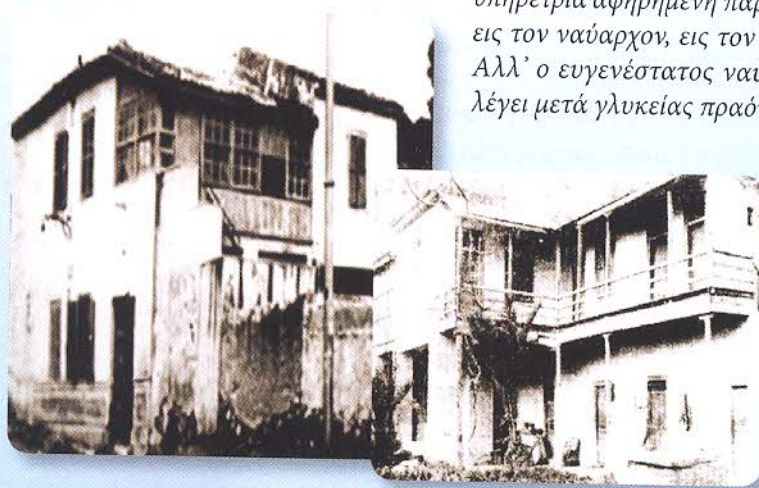
Την παραμονήν της ναυμαχίας εξομολογούμενοι όλοι οι ναύται του μετελάμβανον των αχράντων Μυστηρίων, ηγουμένου του ενδόξου Πυρπολητού, όστις τότε με

ακατάβλητον θάρρος προέβαινε κατά του εχθρικού στόλου, βέβαιος περι της επιτυχίας. Και δεν απετύγχανεν. Ετίμα δε υπερβαλλόντως το ιερατεϊόν ο Ναύαρχος. Μετά την Θεϊαν λειτουργίαν, δεν εξήρχετο του ναού, πριν συμπληρώση τας τελευταίας του ευχάς ο ιερεύς, αλλ' επερίμενεν εν τω στασιδίω του, έως ου αποδυθή ο ιερεύς τα ιερά άμφια, και τότε ηγουμένου του λειτουργού του Υψίστου ηκολούθει ο ναύαρχος, και ανήρχοντο εις την δροσεράν έπαυλιν, να λάβουν τον συνήθη καφέ μετά γλυκού, εις μίαν δε Κυριακήν η υπηρέτρια αφηρημένη παρουσίασε τον δίσκον πρώτον εις τον ναύαρχον, εις τον κύριόν της, ούτω κρίνασα. Αλλ' ο ευγενέστατος ναύαρχος σταματήσας αυτήν λέγει μετά γλυκειάς πραότητος.

- Καϋμένη! Πόσον έσφαλες! Εις τον Λειτουργόν του Υψίστου πρώτα να πας! Εις τον Λειτουργόν!

Και έδειξε τον παπα-Χαρίλαον με την δεξιάν του.

Ο ναϊσκος του Πυρπολητού κοσμήματα ελάχιστα φέρει πλέον. Αλλά τα ελάχιστα εκείνα κοσμήματα, αναπα-

Φωτογραφίες αρχείου από την οικία του ζεύγους Κανάρη προ κατεδάφισης (νυν οδός Κυψέλης αριθμός 56 στην Αθήνα).

ριστάνουν εις την φαντασίαν μου οσάκις μεταβαίνω εκεί, όλους τους αθανάτους άθλους του ναυάρχου και τα ναυτικά του κατορθώματα με την παγκόσμιον φήμην ευκλεώς στεφανωμένα. Επί του τοίχου του ναΐσκου, αντι πάσης άλλης τοιχογραφίας δεξιά και αριστερά είναι ζωγραφισμένα μέσω θυρεών και σημαιών, ως εν αρχαϊκή ζωφόρω περιθεούση άνω τους τοίχους, οι άθλοι και οι αγώνες του ενδόξου πυρπολητού με την χρονολογίαν του έκαστος. Ταύτα θεωρών μετ' ευλαβείας ο εκκλησιαζόμενος καταλαμβάνεται από μίαν ιεράν κατάνυξιν οπού βρέχονται αι παρειάι του με δάκρυα. Δίπλα εις το Δεσποτικόν υπάρχει το στασίδιον του Ναυάρχου, φέρον άνω επί του τοίχου την επιγραφήν:

"Στασίδιον Ναυάρχου Κωνσταντίνου Κανάρη 1794-1877" ήτοι το έτος της γεννήσεως και το έτος του θανάτου αυτού. Εξερχόμενος μίαν ημέραν τελευταίος από τον ιστορικόν ναΐσκον μετά το τέλος της Λειτουργίας, δεν ησθάνθη καμμίαν λύπην διότι δεν εύρον να κόψω εις το γυμνόν εκείνο οικόπεδον κανέν ανθύλλιον, τόσην ευωδίαν μου εφάνη ότι απέπνεεν η εν τω ιερώ εκείνω χώρω περικεκλεισμένη Εθνική δόξα. Εθάρρουν δε ότι διέβαινον από δάση πυκνά δαφνώνων διά μέσου θυρεών και σημαιών και τροπαιών εν γένει, τροπαιών οπού εύχομαι να ξαναϊδή η γενεά μας, διά να τα πιστεύση, ενώ τα πτηνά τα αόρατα έψαλλον αρμονικώς τον πρωϊνόν ύμνον των, όστις μέσα εις την ψυχήν μου αντήχει ως το αιώνιον Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος».

Επανερχόμενοι εις την σύγχρονη εποχή,^[8,10] το μεν ιστορικό σπίτι παραχώρησε τη θέση του σε άλλη μια «βλοσυρή» και απρόσωπη πολυκατοικία κατά τη «χρυσή περίοδο της αντιπαροχής». Στην είσοδό της τοποθετήθηκε μαρμαρίνη επιγραφή χαμηλής αισθητικής. Το δε Παρεκκλήσιο των Αγ. Αποστόλων (ανακηρυγμένο «ιστορικόν διατηρητέον μνημείον του Κράτους», βλ. Φ.Ε.Κ. 648/τ.Β/25-11-68) δυστυχώς υπέστη ολοσχερή καταστροφή από πυρκαγιά, που προκλήθηκε το 1978.

Το δωρικής απλότητος μνήμα του ζεύγους Κανάρη στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών

Πηγές:

1. «Οι Τρεις Ιεράρχαι», φύλλο 606/1925, άρθρο Αλ. Μωραϊτίδη: «Το Εκκλησάκι του Πυρπολητού»
2. «Νέα Εστία», φύλλο 231/1936, άρθρο Χρ. Αγγελομάτη: «Το σπίτι του Μπουρλοτιέρη»
3. «Εστία», τεύχος 93/1877, Επιστολή Α. Βαλαωρίτη συνοδευούσα το προς δημοσίευση ποίημα «Κανάρης»
4. «Εστία», τεύχος 81/1877, μετάφραση από Edward Augustus Freeman
5. «Κανάρης», Δ. Φωτιάδη, εκδόσεις Ζαχαρόπουλος, 1988
6. «Greece and the Greeks», Fredrika Bremer, Hurst and Blackett - Publishers, London, 1863
7. «Στοχασμοί γύρω από το '21», Π. Κανελλόπουλου, Ακαδημία Αθηνών, 23/03/1963

Για την αναστήλωσή του δημιουργήθηκε από τους περιοίκους ο Σύλλογος Συντηρήσεως και Αναστηλώσεως Ι. Ναού Αγίων Αποστόλων «Κων/νου και Δεσποίνης Κανάρη», ο οποίος προχώρησε στην πλήρη ανακατασκευή του Παρεκκλησίου (1987-1989) με την επίβλεψη αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού. Κατά την αναστήλωση ακολουθήθηκε επακριβώς το σχέδιο και η μορφή του παλαιού ναυδρίου. Ο πατήρ Σταμάτιος Σκλήρης σχεδίασε τα στεφάνια από τις νικηφόρες ναυμαχίες του Κανάρη. Ακόμη, τοποθετήθηκε ένα νέο στασίδι στη θέση του παλαιού. Στο στασίδι αυτό υπάρχει (και πάλι) λάβαρο του ναυτικού αγώνα και η Ελληνική σημαία.

Έτσι, σήμερα το εν λόγω «εξωκκλήσι» κοσμεί την πολύπαθη συνοικία της «ακριτικής» Κυψέλης. Βρίσκεται στην ομώνυμη οδό Αγίων Αποστόλων κοντά στην τομή των δρόμων Κυψέλης και Αγίου Μελετίου (στάση λεωφορείων: «Ζακύνθου» – 450 μέτρα νοτίως της Πλατείας Κανάρη όπου υπάρχει και ο ανδριάντας του θαλασσομάχου). Εορτάζει πανηγυρικά στις 30 Ιουνίου. Την παραμονή γίνεται λιτανεία της εικόνας στους γύρω δρόμους συνοδεία (ενίοτε) αγήματος του Πολεμικού Ναυτικού.

Ίσως θα ήταν ενδιαφέρουσα ιδέα, με την ευκαιρία του εορτασμού, να κάνουμε μια βιωματική επίσκεψη εις το ναυδριον...

Να προσευχηθούμε υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Μπουρλοτιέρη μας.

Να αφουγκραστούμε κι εμείς το δροσινείο «τάμα του Κανάρη»...

Να ανάψουμε «έν' αγιοκέρι» και (με τα χείλη της φαντασίας) να ασπασθούμε εκείνο «το χέρι, που άτρεμο έσπειρε το θάνατο με το δαυλό, το φοβερό το χέρι...».

8. www.agiosgeorgios-kypselis.gr

9. «Με του βορηά τα κύματα», Σειρά Ε («Εις την Κυψέλη»), Αλ. Μωραϊτίδη, εκδ. Σιδέρη, Αθήνα, 1926

10. kypselis.gr

11. «Ζακύνθιος Ανθών», τεύχος 30/1877, Π. Καταιβάτη, μετάφραση από Ugo Sogliali

12. «Παρνασσός», τεύχος 9/1877, Εμ. Κόκκινου, Λόγος εκφωνηθείς επί του τάφου του Κανάρη

ΣΗΜ. Ν.Ε.: Το περιοδικό «ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ» προτείνει στο ΓΕΝ το άγημα του Πολεμικού Ναυτικού στη λιτανεία της εικόνας των Αγίων Αποστόλων, στην εορτή (30 Ιουνίου) στο ομώνυμο εκκλησάκι που εκκλησιαζόταν ο Κωνσταντίνος Κανάρης, να διατίθεται επί μονίμου βάσεων και όχι ενίοτε όπως συμβαίνει τελευταία.